

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis,
Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis,
eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et
Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

---

§. 2. Motiva proficiendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](#)

Incedentes &c. Luc. 1. 6. Recētē postquam dixit, *justi*, dicit *incedentes*; in quo profetus est operis. Sic Psalmista: *beati immaculati in via, qui ambulant &c.* Hugo Card. hic.

Ignem veni muttere in terram. Luc. 12. 49. Nullum ex elementis Christus venit mittere, nisi ignem. S. Ambros. l. 7. in Luc. Dominus ideo promittit se venturum in igne; ut vita consumat; & homines ad cœlestia perpetuo erigat, q. d. ignis semper sursum tendit, nec unquam quietit; sed innata quādam vi ad superiora se erigit. Hanc igitur naturam omnibus hominibus Christus venit in terram in dñe. Pinna Ethol. 78.

Ambulate, dum lucem habetis. Joan. 12. 35. Ambulare proficere est. Ambulabat Apostolus, qui dicebat: non *arbitror me comprehendisse*. - Non ambulantem, sed sedentem, à mortis tenebris comprehendi periculum est. Et quis sedens? nisi qui non curat proficere. S. Bernardus l. 49. Cant.

Quis totus est, non indiget &c. Joan. 13. 10. Lavat pedes, postquam mundi erant: quoniam gratia Dei transcendent necessitatem: & sicut dicit Joannes, mundus mundificetur adhuc. Orig. hom. 22. in Joan.

Pueri, nunquid pulmentarium habetis? Joan. 21. 5. In hac lectione pueros alloquitur; ut festinent crescere. Quid est enim crescere? proficere. Infans avide inhiat überibus matris, & cito crescit. S. August. tr. 3. in ep. Joan.

Ascende huc. Apoc. 4. 1. Qui jubetur ascendere, cum Spiritu iam fuerit in celo? c. i. 10. Erat in via, in qua non sistentum. Sylveira hic.

Sicut in pecuniis, qui duos luratus est aureos, proclivis et ad decem, & duodecim, colligendos; sic uenient in virtute: qui fecerit bonum opus, officiumque præstiterit; extimationem sunit, ut quoquā modō benefacere cumulet. S. Chrysost. or. 4. contra Judæos.

Motiva proficiendi.

Primo.

Si faciebat Job cunctis diebus. Job. 1. 5. Olympiodorus: neque interdum actiones virtutis suscipiebat, aliquando vero pratermittebat; sed iusti vita adeo semper apta erat: virtutum enim, bonarumque rerum, celsatio redditus est ad improbitatem.

Semper tibi displices, quod es; si vis pervenire ad id, quod nondum es: nam ubi tibi placuisse, ibi remansisti. Si autem dixeris, sufficit, & perili. Semper adde, semper ambula, semper profice, noli in via remanere. S. August. l. 15. de verb. Ap.

Hec est perfectum vera justitia; ut nunquam præsumant, se esse perfectos: nè, ab itineris nondum finiti intentione cestantes, ibi incident in deficiendi periculum, ubi proficiendi deposituerit appetitum. Quia ergo nemo nostrum, dilectissimi, tam perfectus, & sanctus est, ut perfectior, sanctiorque, esse non possit; omnes simul sine differentiâ graduum, sine distinctione meritorum, ab iis, in quæ pervenimus, in

eū, quæ nondum apprehendimus, pia aviditate curramus. S. Leo l. 2. de Quadragesima.

Qui non proficit, deficit; & qui nihil acquirit, non nihil perdit. Id. l. 8. de Pals. Dom.

Cave, nunquam in via virtutis subtilias, tibi enim, qui à virtuosa vita excessisti, perinde esse puto consistere, acsi in imum vitii gurgitem laberis. S. Gregor. Naz. in Sentent.

Nullus gradum bona vita, quem jam condidit, custodiare sufficit, qui semper ad alio rem proficere non appetit. Semper igitur necesse est, ut miratur ad profectum, qui semper vult vitare defectum. S. Anselmus l. 2. epist.

37. Dum quisquam ad altiora non currit, ad inferiora descendit. S. Paschasius l. 5. in Thren. c. 5.

In via vita non progredi, regredi est. S. Bernardus l. 2. in Purif. B.V.

Nulli in codem statu diu esse conceditur ser-vo Dei; aut semper proficiendum, aut deficiendum est; aut fusum nititur, aut in inferiora urgetur. Id. ep. ad FF. de vita solit.

Vidit Jacob in scala Angelos descendentes, & ascendentis. Nunquid 'stantem quempiam', sive sedentem? aut ascendas, necesse est, aut descendas. Si attentas flare, ruas necesse est. Minime pro certo est bonus, qui melior esse non vult. Et ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam definis esse bonus. Id. ep. 91.

Qui non studet ad proficiendum, est in periculo deficiendi: videmus enim, quod, nisi remiges conantur ascendere, navis semper descendit. S. Thom. Aqu. in 2. Cor. 13. Lect. 3.

Secundò Exempla.

Ego vero egenus, & pauper, sum. Psal. 69. 6. Videamus, cum sit cœlesti thesaurō ditissima, ubiq; se egenam, & pauperem dicit glorio- sa paupertas: utique quia mundanas copias non habet; & in rūs, ubi est dives, semper ambit, semper desiderat, semper accipit; sicut dicit Apostolus Philipp. 3. 13. fr̄atres, ego me non arbitror apprehendasse. Vides, meritò tales dici agenos, qui continuo gratiam divinitatis acquirere exoptant. Cassiodorus hic.

Dixi, nunc capi. Ps. 76. 11. dixit David; postquam plurimos annos sanctis exercitatio-nibus consumperat. Nos vix duos dies jeju-namus, vix duas horas oramus, vix duos obo-los &c. Jamque in apice perfectionis nos putamus. Diez. conc. 2. in Nat. B. V.

Bonitatem, & discreti- plinam, & scientiam, doce me. Ps. 118. 66. Cur adhuc petit doceri, quod jam se superius accepisse, confessus est? scilicet, quoniam bonarum rerum nullā satietas est: quæ, more flagrantis incendi, quanto amplius per arida ligna cucurrerit tanto copiosius astuabit. Nam & Apostoli fidei calore ferventes dicebant. Luc. 17. 5. adauge nobis fidem. Cassiodorus hic.

Fuge dilecte mi &c. Cant. 8. 14. Fuge no-bis caurus, ac providus; nè unquam, dum vi-vimus, nos comprehendisse arbitremur; se-quentes, ut comprehendamus. S. Rupertus l. 7. in Cant. hic.

Nemo esse bonus plus, quam oportet, potest. Bonus erat jam Paulus; & tamen, nequam contentus, libenter se ad ea, quae ante se sunt, extendebat, posteriora obliviousens, & se ipso semper melior effici studens. S. Bernardus ep. 91.

Tetrio.

Proficere semper potes.

Exaltent eum in Ecclesia plebis, & in cathedra seniorum laudent eum. Psal. 106. 32. Seniorum cathedra non usitata in universitatibus: nam, cum quispiam inter docendum consenuit, rude donatur, & quiescere jubetur. Sed longe alia statuta Scholæ Dei; in qua nondantur emeriti, nec feriatorum Lycæum. Nullum decet dieere, satis Deo servivi, volo esse emeritus; *bonum est nos hic esse.* Nequam, inquit David, sed in cathedra seniorum laudent eum. Did. Niss. D. 2. Quadr. §. 8.

Fasciculus myrræ. Cant. 1. 12. Cur non vocatur fascis, sed fasciculus? quia, quantumvis conemur in hac vita Deum, & Christum, eorumque perfectiones, & opera, colligere; quidquid colligitur, fasciculus parvulus est comparatione ejus, quod restat colligendum. De Ponte hic l. 4. Exh. 3. §. Fasciculus &c.

Bonum est nos hic esse. Matth. 17. 4. Nē dixeris cum Petro: nam oportet semper proficere, & non permanere in uno gradu virtutis, & contemplationis; sed ad alia transire, Theophylactus hic.

In hoc clarificatus est Pater meus, ut frumentum plurimum efferratis, & efficiamini mei Discipuli. Joan. 15. 8. Quomodo Discipuli efficiendi, si jam sunt? Cajet nota: quod de existentibus jam Discipulis suis ait, *efficiamini mei Discipuli*; ut intelligamus, perseverantium manendi in JESU confidere in continuo effici ejus Discipulum; hoc est, continuo profectu sub disciplina ejus. Did. Niss. Vit. Abr. l. 6. c. 1.

Transformatus à claritate in claritatem. 2. Cor. 3. 18. Tenuiter micans stella aspergat ad lucem, & gradatim pertrahit ad ipsum fontem luminis, & dierum. S. Chrysost. l. 87. a manè sereno gradere ad meridiem, à stella ad solem, à charitate in charitatem, Baeza t. 2. l. 7. c. 1. §. 11.

Et opera tua novissima plura prioribus. Apoc. 2. 19. Lyran. plura prioribus, procedendo scilicet de bono in melius. Rupertus hic: opera illius novissima plura vel meliora, sunt prioribus: quia, cum timore opus bonum inchoaverit, pervenit ad charitatem; quæ perfecta foras mitte timorem.

Nemo tam sanctus, ut non sanctior; nemo tam devotus, ut non debeat esse devotior. S. Leo l. 11. de Quadri.

Quisquis in Schola Christi non proficit, ejus indignus est Magisterio. S. Bernardus ep. 3. I.

§. III.

Prosciendi alia motiva varia.

Ex Veteri.

Germinet terra herbam virentem. Gen. 1. 11. ait Deus in Mundū fabriea. Postea ait v. 20. producent aquæ reptile. Tandem, producuntur brutes, ait v. 26. factamus hominem. Vide o homo, quomodo ab exordio rerum te divina Sapientia doceat; ut in tuis operibus semper ad altiora procedas. Sylveira in Luc. 7. Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret a principio. Prov. 8. 22. quia ita currit, ita terminum viarum attingit; ut semper sit principium viarum. Escobar t. 5. Proph. Chr. l. 4. Sect. 2. Obs. 2.

Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis, perfectionis, adventi. Cant. 2. 12 q. d. mox ut flores apparent, & initia vitae florescant; jam ferè adeat tempus secandi per mortem: id est surge propria, & veri, ad studiosè operandum. de Ponte hic Exh. 21. §. 2.

Cum consummaverit homo, tunc incipiet; & cum queverit, aperiabitur. Eccl. 18. 6. Quomodo incipit cum consummaverit? quia cum verticem virtutis attingit videbitur, quasi vacuum se reperiisset, debet principium arripere ad vias difficiliores. S. Gregor. nescit mens per torporem veterare, que semper studet per desiderium inchoare. Escobar t. 5. Proph. Chr. l. 4. Sect. 2. Obs. 1.

Ex Novo, Patribus & alijs.

Beati, qui esurient &c. Matth. 5. 6. Nemo ita saturari bonis agendis se credit, ut non semper apponat: nam si cessaret esuries, aut fastidio fieret, aut quia crederet se attigisse, quod perfectum in virtutibus est. Et utrobius periculum: quia negligens negligetur; & qui se putat alta ascendisse, dejectur. Proinde nemo ad hanc esuriem adjicias satietatem; nemo ad hanc sitim apponat extincionem. Sed quid est esurire, atque sitire, justitiam? nisi se infatatum, & insatiablem, reddet ad omne, quod paratur ad regnum; ad corrigendum omne perperam factum, ad vindicandum in leipo delictum, & puniendum amare peccatum: ad rependum pro gratia, ad debita perfolenda, ad cuiusdiendum immaculata deposita, & ad perficiendum sine contradictione injuncta; & ad patienter por tandem quæcumque nostræ sensualitati contraria. Sim. Cais. l. 10. c. 7. *Jam saturati esis, jam divites sati esis.* S. Chrysost. hic: & recte illud jam ex tempore ostendens, esse improbable, quod dicitur, & esse à ratione alienam eorum opinionem. Si puerum à domo, quantum jactus est lapidis abducas; vel mox fatigatur, vel Mundi se finem putat attingisse. Qui unâ eleemosynâ, uno jejunio putat in supremum liberalitatis, vel pœnitentiae, cacumen se pervenisse; næ ille puerili est animo. Did. Niss. Vit. Abr. l. 6. c. 1.

Date